

ห้องสมุด ๑๐๐ ปี เสม พริงพวงแก้ว

คำนำ

ด้วยข้าพเจ้ามีความตระหนักในใจอยู่ตลอดเวลาว่า การเข้าไปบริหารองค์การสาธารณะไม่ว่าองค์กรใด จะมีภารกิจเล็กหรือใหญ่เพียงไหนหรือใช้ทรัพยากรของชาติ หรืองบประมาณแผ่นดินไปก็มากน้อยในแต่ละปี ก็ควรจะต้องแสดงความรับผิดชอบต่องานที่ทำ ด้วยการรายงานผลการดำเนินงานให้ประชาชนได้รับรู้รับทราบอย่างเปิดเผย ตรงไปตรงมา

รายงานชิ้นนี้จึงเป็นความตั้งใจของข้าพเจ้า นายแพทย์พลเดช ปิ่นประทีป เมื่อเข้ามาดำรงตำแหน่งเลขาธิการคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติและทำหน้าที่เป็นผู้บริหารสูงสุดของสำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.)

อีกด้านหนึ่ง เพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้ร่วมงานได้มีโอกาสเรียนรู้ประสบการณ์ บทเรียนและร่วมบันทึกเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกันได้ตามอัธยาศัย ส่วนสาธารณชนและภาคีเครือข่าย ก็จะได้ใช้ประกอบดุลพินิจว่าการปฏิบัติหน้าที่ของบุคคลสาธารณะผู้นั้น เป็นการทำงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลคุ้มกับค่าจ้างเงินเดือนหรือไม่

ในทางส่วนตัว รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการบันทึกผลการทำงานและเหตุการณ์ในชีวิตที่ข้าพเจ้ามักใช้ประกอบในการทบทวนประสบการณ์บทเรียนรู้และองค์ความรู้ สำหรับการพัฒนาตนเองอันเป็นปกติวิสัยส่วนตัว ดังนั้นลักษณะของรายงานนี้จึงดูคล้ายเป็นบทบันทึกช่วยจำ มากกว่าที่จะเป็นบทรายงานทางวิชาการแบบที่เป็นทางการ

อนึ่ง ในบทบันทึกส่วนตัวชิ้นนี้อาจมีข้อมูลข้อเท็จจริงบางส่วนที่เป็นประโยชน์แก่ผู้สนใจศึกษาค้นคว้า หรือสำหรับผู้มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องในการวิจัยหรือประเมินผล เพื่อใช้สอบทานหรืออ้างอิงกับรายงานประจำปีขององค์กรซึ่ง สช. จะต้องดำเนินการตามกฎหมายเมื่อสิ้นปีงบประมาณอยู่แล้วอีกทางหนึ่ง

อย่างไรก็ตาม แทนที่จะใช้รอบเวลาตามปีงบประมาณของทางราชการ ข้าพเจ้าเลือกที่จะใช้วันที่ทำงานครบรอบ 12 เดือน หรือ 4 ไตรมาสของตนเอง คือนับจาก 1 กรกฎาคม ถึง 30 มิถุนายน ในแต่ละปี เป็นรอบของการทำรายงานซึ่งตรงตามรอบของการทำหน้าที่ 1 ปีพอดี ทั้งนี้ก็เพื่อให้ง่ายต่อการเก็บรวบรวมข้อมูลและเขียนเป็นบันทึกส่วนตัว โดยมีได้มีเจตนาอื่นใด

ข้าพเจ้าหวังเป็นอย่างยิ่งว่า บันทึกรายงานฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์บ้างตามสมควรสำหรับผู้สนใจติดตามบทบาท ภารกิจและพัฒนาการขององค์กรสาธารณะ รวมทั้งท่านที่สนใจและติดตามตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของบุคคลสาธารณะที่ผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันเข้ามาบริหารหน่วยงานรัฐ ที่ชื่อ สช. แห่งนี้ด้วย

พลเดช ปิ่นประทีป

15 กรกฎาคม 2560

สารบัญ

คำนำ

1. ผลการปฏิบัติงานในมิติภารกิจหลักขององค์กร	1
2. ผลการปฏิบัติงานที่สนองนโยบายของรัฐ	6
3. ผลการปฏิบัติงานที่เสริมสร้างความเข้มแข็งของพื้นที่ทั่วประเทศ	8
4. ผลการปฏิบัติงานในเชิงนวัตกรรมการบริหารจัดการ	9
5. ผลการปฏิบัติงานที่แสดงศักยภาพพิเศษขององค์กร	13
6. ผลการปฏิบัติงานด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง	15
7. บทวิเคราะห์ศักยภาพและโอกาสในการขับเคลื่อนภารกิจของ สช.	17
8. บทสังเคราะห์	19
รวมภาพกิจกรรม	21 - 22

1. ผลการปฏิบัติงานตามภารกิจหลักขององค์กร (Function based)

ตารางที่ 1 สรุปภาพรวมประเด็นงานรูปธรรมที่ สช. ได้ดำเนินการแล้ว และกำลังดำเนินการอยู่ในระดับต่างๆ โดยผ่านเครื่องมือ 4PW (Participatory Public Policy Process based on Wisdom)

เครื่องมือ \ จำนวน	ข้อเสนอ นโยบาย	นโยบาย ขาขึ้น	นโยบาย ขาเคลื่อน	นโยบาย ขาประเมิน
1. สมัชชาสุขภาพแห่งชาติ	90	73	73	73
2. สมัชชาสุขภาพจังหวัด	-	318	118	38
3. สมัชชาสุขภาพประเด็น	-	29	-	-
4. ธรรมนูญสุขภาพตำบล	178	34	603	603
5. ธรรมนูญสุขภาพระดับชาติ	-	2	2	1
6. ธรรมนูญสุขภาพระดับชาติ (อื่นๆ)	2	2	-	-
7. การประเมินผลกระทบด้านสุขภาพ	-	28	28	-
8. สิทธิด้านสุขภาพ	-	3	-	-
9. กระบวนการ 4PW ระดับพื้นที่	546	69	-	-
รวม	816	558	824	715

(ข้อมูล ณ เดือนมิถุนายน 2560)

มีรายละเอียดผลการปฏิบัติงาน ดังนี้

1.1 ผลงานสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ (National Health Assembly : NHA)

1) สช. ได้สร้างสรรคพัฒนา “นโยบายสาธารณะระดับชาติ” (งานขาขึ้น) โดยผ่านกระบวนการสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ มาแล้วรวม 9 ครั้ง มีจำนวนนโยบายทั้งสิ้น 73 เรื่อง

2) สช. ได้ขับเคลื่อน “นโยบายสาธารณะระดับชาติ” (งานขาเคลื่อน) โดยมีความก้าวหน้าไปตามวงจรกระบวนการนโยบายสาธารณะ อย่างครบถ้วนทั้ง 73 นโยบาย คิดเป็นร้อยละ 100

3) ในปี 2560 สช. ได้ทำการประเมินคุณภาพและสถานะความก้าวหน้าของนโยบายสาธารณะทั้ง 73 นโยบาย (งานขาประเมิน) ซึ่งสามารถจัดแบ่งประเภทของมติสมัชชาสุขภาพแห่งชาติได้เป็น 3 กลุ่ม โดยมีแผนงานรูปธรรมรองรับแต่ละกลุ่มอย่างชัดเจนทุกกลุ่ม

4) เฉพาะในปี 2560 สช. ได้ทำการขับเคลื่อนและสนับสนุนการขับเคลื่อนมติสมัชชาสุขภาพแห่งชาติอย่างเข้มข้น จำนวน 47 มติ (คิดเป็นร้อยละ 64 ของมติทั้งหมด) จนบังเกิดผลลัพธ์รูปธรรม ที่เป็นกฎหมาย หรือร่างกฎหมาย จำนวน 6 เรื่อง เป็นกลไกระดับชาติ จำนวน 3 กลไก และได้เกิดพื้นที่รูปธรรม จำนวน 5 เรื่อง ในพื้นที่ 34 จังหวัด

1.2 ผลงานสมัชชาสุขภาพจังหวัด (Provincial Health Assembly : PHA)

1) นับตั้งแต่ปี 2556 เป็นต้นมา สช. ได้สนับสนุนกระบวนการจัดสมัชชาสุขภาพจังหวัดโดยผ่านกลไกคณะทำงานจัดสมัชชาสุขภาพระดับจังหวัด จนเกิดผลสัมฤทธิ์ไปแล้ว จำนวน 58 จังหวัด (คิดเป็นร้อยละ 75 ของจังหวัดทั้งหมด) เป็นเวทีสมัชชาจังหวัดรวมทั้งสิ้น 115 ครั้ง (เฉลี่ย 2 ครั้ง/จังหวัด)

2) ในเวทีสมัชชาสุขภาพจังหวัด มีข้อเสนอทางนโยบายที่ได้รับการพัฒนารายละเอียดจนสามารถได้รับการบรรจุเข้าสู่วาระการพิจารณาและมีมติแล้ว รวมทั้งสิ้นจำนวน 318 เรื่อง (เฉลี่ย 5.5 เรื่อง/จังหวัด)

3) มีผลงานการขับเคลื่อนมติสมัชชาสุขภาพจังหวัดของภาคีเครือข่ายในพื้นที่ จนเกิดความก้าวหน้าในการแก้ไขปัญหาของประชาชนในจังหวัดได้สำเร็จในระดับหนึ่งแล้ว จำนวนทั้งสิ้น 118 เรื่อง (คิดเป็นร้อยละ 37.1 ของมติทั้งหมด)

4) ในจำนวนมติสมัชชาสุขภาพจังหวัดทั้งหมด 318 เรื่องนี้ ได้มีการประเมินผลการดำเนินนโยบายตามขั้นตอนและกระบวนการ รวมทั้งมีการรายงานผลการประเมินต่อเวทีสมัชชาสุขภาพจังหวัดไปแล้ว จำนวน 38 มติ (คิดเป็นร้อยละ 11.9)

1.3 ผลงานสมัชชาสุขภาพเฉพาะประเด็น (Issue-Specific Health Assembly : IHA)

1) สช. ได้สร้างสรค่นโยบายสาธารณะระดับชาติโดยผ่านกระบวนการสมัชชาเฉพาะประเด็น (IHA) แล้ว จำนวน 6 เรื่อง ได้แก่ เรื่องแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารสุขภาพแห่งชาติ, (ร่าง) พ.ร.บ. คุ้มครองอนามัยการเจริญพันธุ์, แผนยุทธศาสตร์การพัฒนามุมปัญญาสุขภาพวิถีไทย, แผนยุทธศาสตร์ด้านความปลอดภัยและจริยธรรมนาโนเทคโนโลยี, การปฏิรูปการศึกษาระดับมัธยมศึกษาด้านสุขภาพฯ และแผนยุทธศาสตร์ระดับชาติว่าด้วยการสร้างเสริมสุขภาพในระยะสุดท้ายของชีวิต พ.ศ. 2557-2559

2) ปี 2560 มี “นโยบายสาธารณะ” ภายใต้การสนับสนุนของ สช. ที่ได้ประกาศเป็นมติสมัชชาสุขภาพเฉพาะประเด็นแล้ว จำนวน 23 เรื่อง

1.4 ผลงานธรรมนูญสุขภาพ (Health Statute : HS)

- 1) ในปี 2560 สช. ได้จัดทำธรรมนูญว่าด้วยระบบสุขภาพแห่งชาติ ฉบับที่ 2 และประกาศใช้ จำนวน 1 ฉบับ
- 2) ในปี 2560 สช. ได้ทำการสำรวจและค้นพบตัวอย่าง “ธรรมนูญสุขภาพตำบล” ที่มีความโดดเด่นของแต่ละจังหวัด จำนวน 603 แห่ง จาก 61 จังหวัดทั่วประเทศ
- 3) ปี 2560 สช. ได้สนับสนุนโดยตรงต่อกระบวนการจัดทำธรรมนูญสุขภาพตำบล จำนวน 221 แห่ง ซึ่งในจำนวนนี้ได้มีการประกาศใช้แล้ว 34 แห่ง และอยู่ระหว่างการดำเนินการ 187 แห่ง
- 4) ปี 2560 สช. ได้ร่วมกับมหาเถรสมาคมและสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติจัดทำ “ธรรมนูญสุขภาพพระสงฆ์” เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการดูแลตนเองของพระสงฆ์ กรอบแนวทางสำหรับฆราวาสในการดูแลพระสงฆ์ และกรอบแนวทางของพระสงฆ์ ในการเป็นผู้นำสังคมในด้านสุขภาพ
- 5) ปี 2560 สช. ได้สนับสนุนกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) ในการปรับประยุกต์แนวทางของธรรมนูญสุขภาพแห่งชาติ ไปใช้ในกระบวนการจัดทำ “ธรรมนูญการพัฒนาลำปาง”

1.5 ผลงานการประเมินผลกระทบด้านสุขภาพ (Health Impact Assessment : HIA)

- 1) สช. ได้ให้การสนับสนุนกระบวนการจัดทำ HIA/CHIA ในระดับพื้นที่รูปธรรมไปแล้ว จำนวน 62 โครงการ ในจำนวนนี้แบ่งเป็น ภาคเหนือ 16, ภาคกลาง 14, ภาคอีสาน 19 และภาคใต้ 13 โครงการ
- 2) ในปี 2560 สช. ได้สร้างเครือข่ายความร่วมมือกระบวนการ HIA ในระดับชาติ จำนวน 4 เครือข่าย ได้แก่ เครือข่าย EHIA ตามรัฐธรรมนูญ 2560, เครือข่ายปฏิรูป พ.ร.บ. ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม 2535, เครือข่าย HIA กระทรวงสาธารณสุข และเครือข่าย HIA กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 3) ปี 2560 สช. ได้สร้างเครือข่ายความร่วมมือกระบวนการ HIA ในระดับพื้นที่ จำนวน 24 เครือข่าย ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 11 แห่ง (คิดเป็นร้อยละ 45.8) ภาคกลาง 8 แห่ง (คิดเป็นร้อยละ 33.3) และภาคตะวันออก 4 แห่ง (คิดเป็นร้อยละ 16.7)

1.6 ผลงานด้านสิทธิและหน้าที่ด้านสุขภาพ (Right to Health : R2H)

- 1) ปี 2560 สช. ได้สร้างแนวทางปฏิบัติรูปธรรมสำหรับการใช้สิทธิและหน้าที่ด้านสุขภาพ จำนวน 3 ประเด็น ได้แก่ สิทธิด้านสุขภาพกลุ่มประชากรเปราะบาง, การสร้างเสริมสุขภาพระยะสุดท้ายของชีวิต และแนวทางปฏิบัติ มาตรา 7 ตาม พ.ร.บ. สุขภาพแห่งชาติ

1.7 ผลงานสนับสนุนกระบวนการนโยบายสาธารณะระดับพื้นที่ (Participatory Public Policy Process based on Wisdom: 4PW)

1) ปี 2560 ภาคีเครือข่ายระดับจังหวัดได้ร่วมกันจัดทำ “ข้อเสนอเชิงนโยบาย” จนได้เข้าบรรจุเป็นระเบียบวาระการพิจารณาของสมัชชาสุขภาพระดับพื้นที่ทั่วประเทศ จำนวน 546 เรื่อง

ซึ่งจำแนกเป็นประเภทได้ดังนี้ (1) ประเด็นคานงัดร่วมกันของจังหวัด 245 เรื่อง (2) ข้อเสนอระเบียบวาระสมัชชาสุขภาพจังหวัด 91 เรื่อง (3) ข้อเสนอระเบียบวาระสมัชชาสุขภาพเฉพาะประเด็น 23 เรื่อง และ (4) ธรรมนูญสุขภาพในระหว่างการทำดำเนินการ 187 เรื่อง

2) ปี 2560 มี “นโยบายสาธารณะระดับพื้นที่” ที่ได้ประกาศเป็นมติสมัชชาสุขภาพจังหวัดภายใต้การสนับสนุนของ สช. แล้ว จำนวน 69 เรื่อง

3) ปี 2560 มี “นโยบายสาธารณะระดับพื้นที่” ที่ได้ประกาศเป็นมติสมัชชาสุขภาพเฉพาะประเด็น ภายใต้การสนับสนุนของ สช. แล้ว จำนวน 23 เรื่อง

4) ปี 2560 มี “นโยบายสาธารณะระดับพื้นที่” ที่ได้ประกาศเป็นธรรมนูญสุขภาพตำบล ภายใต้การสนับสนุนของ สช. แล้ว จำนวน 34 เรื่อง

5) ปี 2560 ดำเนินกระบวนการ HIA เชิงสร้างสรรค์ จำนวน 28 โครงการ (แห่ง) แบ่งเป็นพื้นที่

ตารางที่ 2 แสดงผลการดำเนินงานและการสนับสนุนกระบวนการ 4PW ของสำนักพัฒนาโยบายสาธารณะ เพื่อสุขภาพแบบมีส่วนร่วมในระดับพื้นที่ ปีงบประมาณ 2560

เครื่องมือและตัวชี้วัด	จำนวนเรื่อง					
	เหนือ	กลาง	อีสาน	ใต้	กทม.	รวม
1. ข้อเสนอเชิงนโยบาย 1) ประเด็นสาธารณะที่เป็นจุดคานงัดร่วมกันของจังหวัด	54	72	57	44	18	245
2) ข้อเสนอระเบียบวาระ PHA (สมัชชาสุขภาพจังหวัด)	25	19	35	12	-	91
3) ข้อเสนอระเบียบวาระ IHA (สมัชชาสุขภาพเฉพาะประเด็น)	12	3	-	8	-	23
4) ธรรมนูญสุขภาพตำบลที่กำลังดำเนินการ	50	6	23	108	-	187
รวม	141	100	115	172	18	546
2. นโยบายสาธารณะ						
1) มติ PHA	25	16	15	13	-	69
2) มติ IHA	12	3	-	8	-	23
3) ธรรมนูญสุขภาพตำบลที่ สช. สนับสนุนและประกาศใช้แล้ว	17	3	9	5	-	34
4) การประเมินผลกระทบด้านสุขภาพที่กำลังดำเนินการ (HIA)	7	7	9	5	-	28
รวม	61	29	33	31		154

ที่มา : สำนักพัฒนาโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพแบบมีส่วนร่วมในระดับพื้นที่ (สพ.)

1.8 ผลงานด้านการสร้างนวัตกรรม ผลิตภัณฑ์และเผยแพร่องค์ความรู้

1) ปี 2560 ได้ส่งผลงานทางวิชาการไปตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารวิชาการระดับนานาชาติ 1 เรื่อง คือ Multisectoral Actions for Health : Challenges and Opportunities in Complex Policy Environments โดย Viroj Tangcharoensathien, Orapan Srisookwatana, Poldej Pinprateep, Tipicha Posayanonda, Walaiporn Patcharanarumol ซึ่งลงพิมพ์ในวารสาร International Journal of Health Policy and Management (IJHPM)

2) ปี 2560 สข. ได้ออกประกาศคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ จำนวน 1 ฉบับ คือ แนวปฏิบัติในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของผู้ปฏิบัติงานด้านสุขภาพ

3) ในปี 2560 สข. ได้ผลิตและเผยแพร่องค์ความรู้ผ่านการจัดพิมพ์หนังสือวิชาการและกึ่งวิชาการ ในรูปแบบ Pocket Book และ e-book จำนวน 26 เรื่อง

4) ปี 2560 สข. ได้สร้างสรรค์กระบวนการ “ปรึกษาสาธารณะ (Public Consultation)” และแนวทางบูรกรรมในการรับฟังความคิดเห็นประชาชน ตามมาตรา 77 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 อันประกอบด้วย 3 รูปแบบหลัก ได้แก่ การรับฟังความคิดเห็นของสาธารณะ (Public opinion), การประชาพิจารณ์ (Public Hearing) และการปรึกษาสาธารณะ (Public Consultation) รวมทั้งได้จัดทำคู่มือเฉพาะสำหรับการดำเนินงานเวทีรับฟังความคิดเห็นประชาชน ต่อกรณี (ร่าง) พ.ร.บ. หลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (ฉบับที่....) พ.ศ. .... ในช่วงเดือน มิถุนายน 2560

2. ผลการปฏิบัติงานที่ตอบสนองนโยบายของรัฐบาล (Agenda based)

2.1 ตอบสนองนโยบายของรัฐบาลด้านการสร้างโอกาสการเข้าถึงบริการของรัฐ

1) ในปี 2560 จำนวนประชาชนที่สามารถเข้าถึงบริการข้อมูลข่าวสารใน “เว็บไซต์หลักของ สข.” ได้เพิ่มสูงขึ้นจากปี 2559 อย่างชัดเจน ได้แก่ จำนวนผู้ใช้ (Users) เพิ่มขึ้นร้อยละ 71, จำนวนรายการที่ดู (Session) เพิ่มขึ้นร้อยละ 75, จำนวนหน้าข้อมูลที่เข้าดูในแต่ละครั้ง (Page views) เพิ่มขึ้นร้อยละ 168 และระยะเวลาที่ใช้ดูข้อมูลในแต่ละรายการ เพิ่มขึ้นร้อยละ 13

2) จำนวนประชาชนที่สามารถเข้าถึงรายการข่าวและการถ่ายทอดสดของ “สถานีวิทยุโทรทัศน์สุขภาพแห่งชาติ Health Station” บนเว็บไซต์หลักของ สข. มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นอย่างชัดเจน โดยเฉพาะในช่วงถ่ายทอดรายการเวทีประชาพิจารณ์ (ร่าง) แก้ไข พ.ร.บ. “บัตรทอง” คือจาก 10,000 ราย เพิ่มเป็น 70,000 ราย

3) จำนวนผู้นำภาคีเครือข่ายที่ได้รับข้อมูลข่าวสารของ สข. เป็นประจำโดยผ่านระบบสมาชิกวารสารสานพลัง รวมทั้งสิ้น 14,049 ราย

4) สข. ได้พัฒนารูปแบบการสื่อสารให้เหมาะสมกับพฤติกรรมการบริโภคสื่อของประชาชนในปัจจุบันเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าใจและใช้ประโยชน์ได้ง่ายขึ้นตามยุทธศาสตร์สื่อสารสังคม จำนวน 3 รูปแบบ ได้แก่ Infographic, 2D Infographic Animation และ VDO วาดมือ

5) สข. ได้จัดตั้งและเปิดตัว “ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ” (ศข.) จำนวน 1 ศูนย์ โดยมีความพร้อมสำหรับให้บริการประชาชน และรับผิดชอบงานพัฒนาระบบฐานข้อมูลกลางขององค์กร

2.2 ตอบสนองนโยบายของรัฐบาลด้านสาธารณสุขและคุณภาพชีวิตประชาชน

1) สข. ได้กำกับดูแลกระบวนการพัฒนาและขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะในทุกระดับ และทุกรูปแบบ จำนวน 700 เรื่องในปี 2560 (ข้อเสนอเชิงนโยบาย 546 และนโยบาย 154) เพื่อให้มีหลักประกันว่าทุกนโยบายมีมิติห่วงใยต่อสุขภาพประชาชน (Health in All Policies : HiAP)

2.3 ตอบสนองนโยบายของรัฐบาลด้านการใช้โอกาสจากประชาคมอาเซียน

1) สข. เป็นแกนนำในการสร้างเครือข่าย HIA ในกลุ่มประเทศลุ่มแม่น้ำโขงและอาเซียนอย่างน้อย 3 กลุ่ม ในปี 2560 ได้แก่ กลุ่มเจ้าหน้าที่อาวุโสด้านการพัฒนาสาธารณสุขประเทศอาเซียน (ASEAN SOMHD), Public Health Network Among Greater Mekhong Subregion, Asian Development Bank

2.4 ตอบสนองนโยบายรัฐบาลด้านธรรมาภิบาลและการป้องกันทุจริต

1) สช. ได้แสดงจุดยืนและความมุ่งมั่นต่อต้านการทุจริต โดยการประกาศต่อสาธารณชน เมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2560 ณ อาคารสุขภาพแห่งชาติ “เดินหน้าสร้างองค์กรต้นแบบด้านความโปร่งใสและธรรมาภิบาล”

2) สช. ได้ประกาศแผน Roadmap เมื่อวันที่ 1 เมษายน 2560 “เดินหน้าเปลี่ยนผ่านองค์กร สู่วาระ E-Office” ก่อนสิ้นปีงบประมาณ 2560

3. ผลการปฏิบัติงานที่เสริมสร้างความเข้มแข็ง ของพื้นที่ทั่วประเทศ (Area based)

3.1 กลไกสนับสนุนงานขับเคลื่อน 4PW ในระดับพื้นที่

1) สข. ได้ปฏิรูประบบการทำงานระดับพื้นที่ โดยจัดโครงสร้างการบริหารองค์กรให้มี “ศูนย์สนับสนุนกระบวนการนโยบายสาธารณะระดับภาค” จำนวน 5 ศูนย์ เพื่อเป็นกลไกในการบริหารจัดการงาน 4PW ในพื้นที่ทั่วประเทศ

2) สข. ได้ยกระดับกลไก “คณะทำงานจัดสมัชชาสุขภาพจังหวัด (คจ.สจ.)” และ “ศูนย์ประสานงานภาคีการพัฒนาจังหวัด (ศปจ.)” ทั่วประเทศ ขึ้นเป็นเครือข่าย 4PW จำนวน 82 พื้นที่ เพื่อขับเคลื่อนภารกิจนโยบายสาธารณะในพื้นที่จังหวัดตน โดยสามารถเลือกใช้เครื่องมือ 4PW ทุกชิ้นตามความเหมาะสมและอย่างบูรณาการ

3.2 กลไกเขตสุขภาพเพื่อประชาชน (กขป.)

1) สข. ได้จัดตั้ง “ศูนย์ประสานงานคณะกรรมการเขตสุขภาพเพื่อประชาชน” ที่มีศักยภาพและความพร้อมในการปฏิบัติภารกิจแล้ว จำนวน 13 แห่ง

2) สข. ได้จัดให้มีและพัฒนาศักยภาพ “ทีมเลขานุการกิจ กขป.” ให้มีความพร้อมรองรับการดำเนินงานที่เป็นกลไกประสานงาน และสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการเขตสุขภาพเพื่อประชาชน (กขป.) จำนวน 13 ทีม โดยมีเลขานุการร่วมจาก สข., สสส., สปสข., กระทรวงสาธารณสุข และ กทม. รวม 53 คน

3) สข. ได้ดำเนินกระบวนการสรรหาคณะกรรมการเขตสุขภาพเพื่อประชาชน ตามเจตนารมณ์ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีได้เป็นที่เรียบร้อยแล้ว โดยมีจำนวนทั้งสิ้น 580 คน ครอบคลุมทั้ง 13 เขต มีความพร้อมที่จะขับเคลื่อนภารกิจ HiAPs และการบูรณาการระหว่างหน่วยงานในพื้นที่ทั่วประเทศ

3.3 กลไกศูนย์ประสานงานภาคีการพัฒนาจังหวัด (ศปจ.)

1) สข. ได้ยกระดับเครือข่าย “ศูนย์ประสานงานภาคีการพัฒนาจังหวัด (ศปจ.)” อันเป็นฐานทุนที่ส่งต่อมาจากสำนักงานปฏิรูป (สปร.) และ สำนักงานประสานการพัฒนาสังคมสุขภาพ (สปพส.) จำนวน 76 แห่ง ให้เป็นกลไกสนับสนุนภารกิจ 4PW ระดับพื้นที่ทั่วประเทศ

2) สข. ได้มอบหมายให้ ศปจ. 76 แห่ง ทำหน้าที่เป็นศูนย์ประสานสนับสนุนเครือข่ายจิตอาสาประชารัฐจังหวัด ภายใต้โครงการพิเศษ “โครงการจิตอาสาประชารัฐ” ที่ สข. ได้รับมอบหมายจากมติ ครม. เมื่อวันที่ 11 เมษายน 2560

4. ผลการปฏิบัติงานในเชิงนวัตกรรมการบริหารจัดการ (Innovation based)

4.1 การปฏิรูปโครงสร้างการบริหารองค์กร

1) สข. สามารถบรรลุเป้าหมายในการปรับเปลี่ยนโครงสร้างและระบบการบริหารองค์กรเพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ใหม่ จากแบบเดิมมาเป็นระบบ 5 สำนัก 8 กลุ่มงาน ได้เป็นที่เรียบร้อยแล้วภายในระยะเวลา 4 เดือนแรก

2) สข. สามารถบรรลุเป้าหมายในการปรับเปลี่ยนแนวทางและระบบการทำงานระดับพื้นที่ ร่วมกับภาคีเครือข่าย ครอบคลุมพื้นที่ทั้ง 5 ภูมิภาค 76 จังหวัด และ 6 โซน กทม. ได้เป็นที่เรียบร้อยแล้วภายในระยะเวลา 6 เดือนแรก

4.2 ปรับแนวทางและรูปแบบสมัชชาสุขภาพ

1) สข. ได้ปรับเปลี่ยนแนวทางและรูปแบบของการจัดงานสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ 9 และ 10 อย่างรอบคอบ และค่อยเป็นค่อยไป โดยเตรียมเข้าสู่รูปแบบใหม่ของสมัชชาสุขภาพแห่งชาติที่เต็มรูปแบบในทศวรรษที่สอง

2) สข. ได้ปรับเปลี่ยนแนวทางและรูปแบบของการจัดงานสมัชชาสุขภาพจังหวัด ทั้ง 82 พื้นที่ เพื่อให้เป็นกลไกและกระบวนการสำหรับพัฒนาและขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะ "ของจังหวัด โดยจังหวัด และเพื่อจังหวัด" อย่างแท้จริง

4.3 ปฏิรูประบบงานพัสดุ

1) สข. ได้ทำการรื้อปรับระบบงานควบคุมภายในและบริหารความเสี่ยง รวมทั้งงานพัสดุ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการสนับสนุนการทำงานของ สข. ทั้งงานภายในสำนักงาน และงานกับภาคีเครือข่ายภาคสนามทั้ง 82 พื้นที่

4.4 เสริมสร้างค่านิยม และ อัตลักษณ์องค์กร

1) สข. ได้ประกาศค่านิยมหลัก "S-O-C-I-A-L" เพื่อให้เป็นเครื่องมือขององค์กร ในการเสริมสร้างวัฒนธรรมการทำงานและวิถีชีวิตที่ดีงาม

2) สข. ประกาศเดินหน้าแผนงานเสริมสร้างอัตลักษณ์ (Branding) องค์กรให้มีความแตกต่าง รวมทั้งปรับปรุงโลโก้ใหม่ จนเป็นที่สะดุดตาและจดจำง่าย

4.5 สมรรถนะหลักขององค์กร

1) สข. ได้ค้นพบสมรรถนะขององค์กร ในด้านการเป็น “นักสานพลัง” (Synergist/ Collaborator) ว่าจะมียิ่งความโดดเด่นยิ่งขึ้น เมื่อได้เข้าไปช่วยเหลือหน่วยงานอื่นในแก้ปัญหาอุปสรรคที่ติดค้างมานาน และเมื่อได้เข้าไปช่วยภาคีเครือข่ายในการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน

2) สข. ได้ค้นพบโดยบังเอิญจากภารกิจการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนต่อ (ร่าง) แก้ไข พ.ร.บ. หลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ว่า สข. มีสมรรถนะในการเป็น “กรรมกรไกล่เกลี่ย” (Mediator/Arbitrator) ซึ่งสังคมไทยกำลังโยเยหา ท่ามกลางกระแสความขัดแย้งแตกแยกในสังคม ที่ยังมีความเสี่ยงตลอดเวลา

3) สข. ได้รับการยอมรับจากสังคมมาตั้งแต่เริ่มก่อตั้งว่า คือองค์กร “ต้นกำเนิด” (Originator) ผู้สร้างเครื่องมือสำหรับกระบวนการนโยบายสาธารณะแบบมีส่วนร่วม (4PW) ที่หลากหลาย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สมัชชาสุขภาพ ธรรมนูญสุขภาพ และการประเมินผลกระทบด้านสุขภาพ ซึ่งเป็นที่รู้จักและนิยมใช้กันอย่างแพร่หลาย

4) สข. ได้ทำหน้าที่อย่างโดดเด่นขึ้นมาตามระยะเวลา ในการเป็น “สำนักคิด” (School of Thought) ในเรื่องทฤษฎีสามเหลี่ยมเขยื้อนภูเขา (K-S-P Model) และได้ใช้แนวคิดนี้ ในการขับเคลื่อนกระบวนการนโยบายสาธารณะอย่างมีสัมฤทธิ์ผล รวมทั้งยังเป็นแหล่งรวมของ องค์กรความรู้ ประสบการณ์ และเครือข่ายนักคิด นักเคลื่อนไหว และนักปฏิรูปสังคม-ปฏิรูปสุขภาพ อีกด้วย

4.6 ความพึงพอใจของสังคมที่มีต่อ สข.

1) สข. ได้รับการประเมินจากคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (คสช.) และ คณะกรรมการบริหาร (คบ.) ให้อยู่ในระดับที่ “พึงพอใจมาก” ในทุกๆ ด้าน โดยกรรมการให้ คะแนนความพึงพอใจที่ได้ทำงานร่วมกับ สข. 8.34 และให้คะแนนความพึงพอใจต่อบทบาทของ สข. ที่มีต่อสังคมหรือสาธารณะ 7.98 (จากคะแนนเต็ม 10.0)

2) สข. ได้รับการประเมินจากภาคีเครือข่าย ให้อยู่ในระดับที่ “พอใจปานกลาง” ถึง “พอใจมาก” โดยภาคีเครือข่ายให้คะแนนให้ความพึงพอใจทำงานที่ได้ทำงานร่วมกับ สข. 7.75 คะแนน และให้คะแนนความพึงพอใจต่อบทบาทการทำงานของ สข. ต่อสังคมหรือสาธารณะ 7.59 (จากคะแนนเต็ม 10.0)

ประเด็นความพึงพอใจ	ค่าเฉลี่ย	แปลผล
1. ด้านการบริหารจัดการประชุมและสื่อข้อมูลข่าวสาร	4.05	พึงพอใจมาก
2. ด้านกระบวนการจัดการประชุม	3.94	พึงพอใจมาก
3. ด้านบุคลากร ของ สช.	4.27	พึงพอใจมาก
4. ด้านการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจของกรมการ	3.92	พึงพอใจมาก
5. ด้านบทบาทตามอำนาจหน้าที่	3.82	พึงพอใจมาก
6. ด้านบทบาทตามภารกิจ พ.ร.บ.	3.90	พึงพอใจมาก
7. ด้านการใช้เครื่องมือในการขับเคลื่อนงานภายใต้ พ.ร.บ.	3.71	พึงพอใจมาก

(ที่มา : สำนักนโยบายยุทธศาสตร์และประเมินผล สช.)

4.7 ประสิทธิภาพในการบริหารงบประมาณ

1) สช. สามารถบริหารจัดการงบประมาณเพื่อใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล กล่าวคือ ในปีงบประมาณ 2560 เมื่อสิ้นไตรมาส 3 (30 มิถุนายน 2560) มีผลงานการบริหารงบประมาณ ดังนี้

(1) งบประมาณที่ได้รับอนุมัติจาก คบ. เริ่ม 1 ต.ค. 2559 จำนวน 312.664 ล้านบาท, ได้ก่องหน้ผูกพันและเบิกจ่ายจริงแล้ว 198.826 ล้านบาท (63.59%), ได้อนุมัติหลักการใช้เงินแล้ว 48.781 ล้านบาท (15.6%), รวมอนุมัติหลักการ ก่องหน้ผูกพัน และเบิกจ่ายจริง 247.607 ล้านบาท (79.19%)

(2) งบประมาณโครงการพิเศษ (จิตอาสาพระราชัฐ) ที่ได้รับมอบหมายจาก มติ ครม. เริ่ม 1 มิ.ย. 2560 จำนวน 161.425 ล้านบาท, ได้ก่องหน้ผูกพันและเบิกจ่ายจริงแล้ว 3.446 ล้านบาท (2.14%), ได้อนุมัติหลักการใช้เงินแล้ว 125.228 ล้านบาท (77.58%), รวมอนุมัติหลักการ ก่องหน้ผูกพัน และเบิกจ่ายจริง 128.674 ล้านบาท (79.71%)

(3) งบประมาณที่ได้รับอนุมัติรวมทั้งสิ้น จำนวน 474.090 ล้านบาท, ได้ก่องหน้ผูกพัน และเบิกจ่ายจริงแล้ว 202.272 ล้านบาท (42.76%), ได้อนุมัติหลักการใช้เงินแล้ว 174.009 ล้านบาท (36.70%), รวมอนุมัติหลักการ ก่องหน้ผูกพัน และเบิกจ่ายจริง 376.347 ล้านบาท (79.38%)

ประสิทธิภาพในการบริหารเงินงบประมาณของ สช. (ณ 30 มิถุนายน 2560)

รายการ	งบประมาณ ปกติที่ได้รับ อนุมัติจาก ค.บ. (เริ่ม 1 ต.ค. 2559)	งบประมาณ โครงการพิเศษ (เริ่ม 1 มิ.ย. 2560)	รวมทั้งสิ้น
1. จำนวนเงินงบประมาณ (ล้านบาท)	312.664	161.425	474
2. จำนวนเงินที่ก่อนนี้ผูกพันและเบิกจ่ายจริงรวมกัน (ล้านบาท) (%)	198.826 63.59	3.446 2.14	202.272 42.76
3. จำนวนเงินงบประมาณที่เห็นชอบหลักการแล้ว (ล้านบาท) (%)	48.781 15.6	125.228 77.58	174.009 36.70
4. จำนวนเงินที่อนุมัติหลักการก่อนนี้ผูกพันและเบิก จ่ายจริงรวม (ล้านบาท) (%)	247.607 79.19	128.67 79.71	376.347 79.38

5. ผลการปฏิบัติงานที่แสดงศักยภาพพิเศษขององค์กร (Potential based)

5.1 ศักยภาพด้านสานพลัง เพื่อเอาชนะปัญหาอุปสรรคส่วนรวม และหนุนช่วยหน่วยงานอื่น (Synergist / Collaborator)

1) สข. ได้ทำหน้าที่เชื่อมประสานระหว่าง หน่วยงาน กทม. กับ สปสข. ทำให้เกิดการผึกกำลัง ในการแก้ปัญหาอุปสรรค ที่เคยทำให้ไม่สามารถจัดตั้งกองทุนหลักประกันสุขภาพชุมชน ในเขตพื้นที่ กทม. ได้โดยตลอดระยะเวลา 12 ปีที่ผ่านมา จนกระทั่งสามารถบรรลุผลสำเร็จในการ ร่วมกันประกาศเป้าหมายในการจัดตั้งกองทุนสุขภาพท้องถิ่น กทม.จำนวน 51 แห่ง ให้สำเร็จ ภายในปีงบประมาณ 2560

2) สข. ได้ทำหน้าที่ประสานสนับสนุนการทำงานของเครือข่ายแกนนำองค์กรภาค ประชาสังคมและรัฐบาล จนสามารถจัดให้มีพิธีลงนามความร่วมมือระหว่าง 6 หน่วยงาน เมื่อวันที่ 13 ตุลาคม 2559 ที่ทำเนียบรัฐบาล โดยมีนายกรัฐมนตรีร่วมเป็นสักขีพยานและกล่าว สุนทรพจน์มอบนโยบาย เพื่อส่งเสริมองค์กรภาคประชาสังคมในการเป็นหุ้นส่วนการพัฒนากับภาครัฐ

5.2 ศักยภาพด้านการเป็นกรรมการไกล่เกลี่ยหาทางออกระหว่างหน่วยงาน คู่ขัดแย้ง (Mediator / Arbitrator)

1) สข. ได้แสดงบทบาทการเป็นองค์กรคนกลางไกล่เกลี่ย (Mediator) ในการจัดเวที รับฟังความคิดเห็นประชาชน ต่อ (ร่าง) แก้ไข พ.ร.บ. หลักประกันสุขภาพแห่งชาติ และได้สร้าง มาตรฐานใหม่สำหรับการจัดเวทีประชาพิจารณ์ของประเทศ

5.3 ศักยภาพด้านบุกเบิกสร้างสรรค์ นวัตกรรมทางสังคม (Pilot / Innovator)

1) ปี 2560 สข. ได้รับควมไว้วางใจจากรัฐบาล โดยมีมติคณะรัฐมนตรีมอบหมาย ภารกิจพิเศษ พร้อมงบประมาณอุดหนุน จำนวน 161 ล้านบาท เพื่อขับเคลื่อนโครงการจิตอาสา ประชากรรัฐ ให้ครอบคลุมพื้นที่ 878 อำเภอทั่วประเทศ

ในช่วง 2 เดือนแรกของการดำเนินโครงการ (พิเศษ) นี้ เครือข่ายภาคประชาสังคม และประชารัฐทั่วประเทศได้ลุกขึ้นมาเข้ารับและร่วมขับเคลื่อนภารกิจโครงการนี้กันอย่างคึกคัก มากทั้ง 76 จังหวัด สข. สามารถถักทอผู้นำภาคีเครือข่ายงานพัฒนาใน 76 จังหวัดเข้าร่วมเป็นคนละ ทำงานจิตอาสาประชารัฐจังหวัด รวม 2,304 คน (เป็นภาคประชาสังคม ร้อยละ 43, ภาครัฐ 27, ภาคธุรกิจ 16, และภาควิชาการ 14)

สามารถเชื่อมโยงแกนนำจิตอาสาประชารัฐในระดับอำเภอ จนครอบคลุมพื้นที่ทั้ง 878 อำเภอ (ครอบคลุมพื้นที่ร้อยละ 100) มีจำนวนรวม 31,736 คน (เฉลี่ย 417 คน/จังหวัด หรือ 36 คน/อำเภอ)

การปฏิบัติงานของเครือข่ายจิตอาสาพระราชัฐเป็นไปอย่างแข็งขันมาก กล่าวคือได้ลงมือสำรวจ ค้นหาและเข้าถึงผู้ยากลำบาก 8 ประเภท ในชุมชนท้องถิ่นของตน จนถึง 15 สิงหาคม 2560 พบผู้ยากลำบากแล้ว 30,301 คน (เฉลี่ย 399 คน/จังหวัด หรือ 35 คน/อำเภอ)

2) ปี 2559 – 2560 สช. ได้เข้าร่วมขับเคลื่อนนโยบายสานพลังประชารัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานรากของรัฐบาล โดยเป็นหนึ่งในองค์กรแกนนำในคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและประชารัฐ (E3)

3) ปี 2560 สช. ได้เข้าร่วมขับเคลื่อนนโยบายสานพลังประชารัฐเพื่อสังคมของรัฐบาล โดยเป็นหนึ่งในองค์กรแกนนำในคณะกรรมการประชารัฐเพื่อสังคม (E6)

6. ผลการปฏิบัติงานด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Leadership for Change)

6.1 ผลสัมฤทธิ์ในการสร้างภาคีพันธมิตรระดับนโยบาย

1) สข. สามารถบรรลุเป้าหมายเบื้องต้นในการสร้างและขยาย “พันธมิตรเชิงนโยบาย” กับ 6 กระทรวงหลัก และ 1 หน่วยงาน คือ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) โดยต่างฝ่ายต่างมีความพึงพอใจและความพร้อมสำหรับการขับเคลื่อนภารกิจ HiAP ร่วมกัน ในลักษณะเชิงรุก

6.2 ผลสัมฤทธิ์ในการสร้างภาคีพันธมิตรระดับยุทธศาสตร์

1) สข. สามารถบรรลุเป้าหมายเบื้องต้นในการสร้างและขยาย “พันธมิตรยุทธศาสตร์” กับ 6 องค์กรอิสระตระกูล ส. และองค์กรที่จัดตั้งโดยมี พ.ร.บ. เฉพาะ (ทอพ.) จำนวนอีก 16 หน่วยงาน

6.3 ผลสัมฤทธิ์ในการสร้างภาคีพันธมิตรระดับพื้นที่ปฏิบัติการ

1) สข.สามารถบรรลุเป้าหมายเบื้องต้นในการชักชวนเชื่อมโยงการทำงานกับกลุ่มองค์กรชุมชน และภาคประชาสังคม ครอบคลุมพื้นที่ปฏิบัติการ ทั้ง 76 จังหวัด 878 อำเภอ และ 50 เขต 6 ชนของ กทม. การปฏิบัติงานของเครือข่ายจิตอาสาประชาชนรัฐเป็นไปอย่างแข็งขันมาก แม้ว่าหลายพื้นที่จะประสบภัยพายุกระหน่ำและน้ำท่วมเฉียบพลัน พวกเขาได้ลงมือสำรวจ ค้นหา และเข้าถึงผู้ยากลำบาก 8 ประเภทในชุมชนท้องถิ่นของตน จนถึง 15 สิงหาคมที่ผ่านมา พบผู้ยากลำบากแล้ว 30,301 คน (เฉลี่ย 399 คน/จังหวัด หรือ 35 คน/อำเภอ)

6.4 ผลสัมฤทธิ์ในการสร้างความเป็นสำนักคิด

1) สข. สามารถบรรลุเป้าหมายเบื้องต้นในการเชื่อมโยงเครือข่ายองค์กรสำคัญในประเทศเพื่อ การทำงานวิชาการระดับนานาชาติ คือ Country Cooperation Strategy (CCS) ซึ่งเป็นการผนึกกำลังพันธมิตรกันระหว่างกระทรวงสาธารณสุข, สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.), สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.), สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.), สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.), และ WHO ประจำประเทศไทย

2) สข. ได้สร้างความร่วมมือระหว่างประเทศ ก่อตัวเป็น Global Network for HiAP โดยมี ไทย ชูแดน ออสเตรเลียได้ แคนาดา สวิสเซอร์แลนด์ และฟินแลนด์ เป็นแกนนำ

3) สข. ได้ร่วมกับหลายประเทศที่สนใจงานสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ, Population Consultation และรูปแบบในการส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมในนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพ ให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และหนุนเสริมการพัฒนาศักยภาพซึ่งกันและกัน เช่น ดูนีเซีย อิหร่าน ฝรั่งเศส และ WHO

4) สช. ได้ริเริ่มสร้างเครือข่ายวิชาการระบบสุขภาพชุมชน โดยร่วมกับคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล และคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จัดให้มี “การประชุมวิชาการสุขภาพชุมชนในระดับชาติ” เป็นครั้งแรก โดยมีการเชื่อมโยงเครือข่ายนักวิชาการ นักวิจัย อาจารย์และนักศึกษา จำนวน 300 คน

5) สช. กับสถาบัน Asian Health Institute ของประเทศญี่ปุ่น มีเจตนาสมัครที่สอดคล้องกันที่จะจัดหลักสูตรอบรมระดับนานาชาติร่วมกัน และกรณีศึกษาของไทยเป็นส่วนหนึ่งของฐานการศึกษาดูงาน

6.5 ผลสัมฤทธิ์ในการสร้างผู้นำรุ่นใหม่

1) สช. ได้ประกาศการขับเคลื่อนแผนพัฒนาศักยภาพเครือข่ายและผู้นำกระบวนการ 4PW ทั่วประเทศ ด้วยหลักสูตรที่หลากหลาย โดยมีเป้าหมายในการสร้างผู้นำขบวนปฏิรูปสังคมสุขภาพอย่างต่อเนื่อง จำนวน 10,000 คน ภายในระยะเวลา 5 ปี

2) สช. ได้จัดให้มีเวทีพบปะหารือกันเป็นประจำ เดือนละ 1-2 ครั้ง ระหว่างหัวหน้าและรองหัวหน้าหน่วยงานอิสระตระกูล ส. หรือ “ซีไอเอฟอรัม” โดยมีเป้าหมายในการสร้างความสามัคคีเป็นปึกแผ่น และการสืบสานภารกิจการปฏิรูปสังคมสุขภาพของทุกองค์กร

3) สช. ได้สนับสนุนเวทีการประชุม “กลุ่มสามพราน” เป็นประจำทุกเดือน โดยมีเป้าหมายให้เป็นเวทีบ่มเพาะผู้นำรุ่นถัดไป และเป็นเวทีในการพัฒนาและรวบรวมประเด็นนโยบายใหม่ๆ

4) สช. ได้สนับสนุนให้มี “เวทีภาคีการพัฒนาประเทศไทย” (Thailand Development Forum) เป็นประจำทุก 1-2 เดือน โดยมีเป้าหมายในการเชื่อมโยงความสัมพันธ์และพัฒนาศักยภาพกลุ่มผู้นำเครือข่ายชุมชนท้องถิ่นและประชาสังคมจากทุกจังหวัดทั่วประเทศ

7. บทวิเคราะห์ ศักยภาพและโอกาสในการขับเคลื่อนภารกิจของ สช.

ในปีที่ 1 ของการบริหารงาน สช. เลขาธิการ นพ.พลเดช ปั้นประทีป เริ่มทำงานด้วยพันธะสัญญา อย่างน้อย 4 ส่วน อันประกอบด้วย

1) เป้าหมายของแผนงานหลัก สช. ฉบับที่ 3 มี 6 ตัวชี้วัดสำคัญที่ให้ไว้กับสำนักงานประมาณ

2) วิสัยทัศน์และแนวทางการทำงาน 5 ประการ ที่ได้เสนอไว้กับคณะกรรมการสรรหา และเป็นส่วนประกอบสำคัญของสัญญาจ้าง

3) เป้าหมาย 3 อย่าง ในการนำพาครอบครัวชาว “สุขชน” หรือเจ้าหน้าที่ สช. ทั้งองค์กรในระยะ 4 ปีข้างหน้า

4) กรอบการประเมินผู้บริหารองค์การมหาชน 5 องค์ประกอบ ตามที่ กพร. และ กพม. กำหนดไว้ในภาพรวมผลการปฏิบัติงานของ สช. ภายใต้การบริหารงานของเลขาธิการฯ นพ.พลเดช ปั้นประทีป ในปีที่ 1 มีผลงานที่สำคัญแบ่งได้เป็น 6 ประเภท ประกอบด้วยตัวชี้วัด 30 ด้าน และมีผลผลิตรูปธรรม จำนวน 74 ตัวชี้วัด นี้ ซึ่งมีความครอบคลุมต่อพันธะสัญญาทั้งหมดที่กล่าวข้างต้น

สช. ได้ขับเคลื่อนภารกิจด้านต่างๆ อย่างเป็นขบวน เป็นระบบ และสร้างผลงานรูปธรรมในแต่ละด้าน โดยสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ใหม่ทั้ง 5 ประการ ของแผนงานหลักฉบับที่ 3 กล่าวคือ

“สร้างผลงานรูปธรรม” ในภาพรวมมีประเด็นงานรูปธรรมที่ สช. ได้ดำเนินการแล้วและกำลังดำเนินงานอย่างต่อเนื่องในระดับต่างๆ โดยผ่านเครื่องมือ 4PW ทั้งในชั้นเป็นข้อเสนอขั้นขาขึ้น ชั้นขาเคลื่อน และชั้นขาประเมิน รวมทั้งสิ้น ประมาณ 1,000 ประเด็นงาน

“สร้างองค์ความรู้และนวัตกรรม” เฉพาะในปีงบประมาณ 2560 สช. ได้ผลิตและเผยแพร่องค์ความรู้ จำนวน 26 เรื่อง และสร้างนวัตกรรมใหม่ จำนวน 2 เรื่อง

“สร้างเครือข่าย” สช. ได้ให้ความสำคัญอย่างชัดเจน ต่อภารกิจสร้างเครือข่ายและการขยายภาคีพันธมิตร ทั้งพันธมิตรระดับนโยบายกับหน่วยงานระดับกระทรวง จำนวน 7 หน่วยงาน, พันธมิตรระดับยุทธศาสตร์กับหน่วยงานองค์การมหาชนที่มี พ.ร.บ. เฉพาะ จำนวน 16 องค์กร, พันธมิตรระดับปฏิบัติการ และพันธมิตรเชิงพื้นที่ จำนวน 76 จังหวัด 878 อำเภอ และ 50 เขต 6 โชน ของ กทม., พันธมิตรเชิงวิชาการ จำนวน 2 มหาวิทยาลัย และพันธมิตรระดับนานาชาติในกลุ่มอาเซียน จำนวน 9 ประเทศ กับในต่างทวีปอีก 9 ประเทศ

“สื่อสารสังคม” สช. ได้ดำเนินการปรับปรุงงานสื่อสารสังคมอย่างเป็นระบบให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์และยุทธศาสตร์ของแผนงานหลักฉบับที่ 3 รวมทั้งจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสาร (ศข.) และพัฒนาระบบฐานข้อมูลกลางขององค์กรอย่างจริงจัง

“สร้างองค์กรต้นแบบ” สช. ได้ประกาศความมุ่งมั่นที่จะสร้างองค์กรให้เป็นต้นแบบทั้งในด้านวิชาการ 4PW และด้านองค์กรโปร่งใส ปลอดภัยและมีธรรมาภิบาล

นอกจากนั้น สช. ยังได้มีข้อค้นพบ “บทบาทใหม่ที่สังคมต้องการ” ซึ่งในอนาคตอาจเป็นช่องทางในการแสดงสมรรถนะขององค์กรให้เป็นที่ประจักษ์แก่สังคม อย่างน้อยใน 4 บทบาท ได้แก่

1) บทบาทขององค์กร “นักสานพลัง” (synergist) หรือ “นักประสานความร่วมมือ” (collaborator)

2) บทบาทขององค์กร “คนกลางไกล่เกลี่ย” (mediator) หรือ “ผู้สร้างสันติสุข” (peacemaker)

3) บทบาทขององค์กรที่เป็น “ต้นกำเนิด” (originator) สำหรับกระบวนการ 4PW และเครื่องมือในการขับเคลื่อน

4) บทบาทขององค์กรที่เป็น “สำนักคิด” (school of thought) ซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญและภูมิปัญญาในเรื่อง ทฤษฎีสามเหลี่ยมเขยื้อนภูเขา (K-S-P theory)

8. บทสังเคราะห์

เนื่องจากงานในช่วงปีที่ผ่านมา ได้แผ่ขยายไปอย่างกว้างขวางและครอบคลุมเชิงปริมาณได้ค่อนข้างดี ในปีต่อไปจึงควรที่เลขาธิการจะต้องนำพาการทำงานของเจ้าหน้าที่ สช. ให้ลงลึกสู่การสร้างผลงานเชิงคุณภาพขึ้นมาเสริม ให้ทันต่อจังหวะเวลา

มีข้อเสนอเชิงทิศทาง และจังหวะก้าวสำคัญในปีต่อไป ประกอบด้วยเข็มมุ่งใหญ่ 4 ประการ คือ

1. สร้างผลงานโบว์แดง

กลุ่มผลงานชิ้นโบว์แดงของ สช. ที่จะเกิดขึ้นในปีหน้า จะเป็นงานโบว์แดงขององค์กรที่สามารถแสดงให้เห็นสังคมภายนอกได้เห็น สัมผัส และจดจำได้ง่ายขึ้น นอกจากนั้นในงานชิ้นโบว์แดงแต่ละชิ้น ยังเป็นกรณีศึกษาและองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะและภาคีเครือข่ายอีกด้วย

2. แสดงสมรรถนะองค์กร

เป้าหมาย คือ มุ่งใช้สมรรถนะหลักขององค์กร ทั้ง 4 ประการ เพื่อสร้างชื่อเสียงของ สช. ให้โดดเด่น เป็นที่ประจักษ์แก่สังคม

สมรรถนะหลักทั้ง 4 ประการ ได้แก่

1) การเป็นองค์กร “นักสานพลัง” (synergist) หรือ “นักประสานความร่วมมือ” (collaborator)

2) การเป็นองค์กร “คนกลางไกลเกลียด” (mediator) หรือ “ผู้สร้างสันติสุข” (peacemaker)

3) การเป็นองค์กร “ต้นกำเนิด” (originator) สำหรับกระบวนการ 4PW และเครื่องมือในการขับเคลื่อน

4) การเป็นองค์กร “สำนักคิด” (school of thought) ในเรื่อง ทฤษฎีสามเหลี่ยมเขยื้อนภูเขา (K-S-P theory)

3. หนุนนำภาคีเครือข่าย

เป้าหมาย คือ การเสริมสร้างความเข้มแข็งและพัฒนาศักยภาพผู้นำในภาคีเครือข่าย และพันธมิตรที่เกี่ยวข้องทุกระดับอย่างจริงจัง

งานหนึ่งที่ สช. ต้องให้ความสำคัญต่อไปในปีหน้า คือ การพัฒนาศักยภาพกำลังคน (Manpower) ทั้งภายในองค์กรและในภาคีเครือข่ายทุกระดับ เพื่อสร้างและเชื่อมร้อยผู้นำการเปลี่ยนแปลง (change agent) ที่มีคุณภาพสูง ให้เป็นเครือข่ายความสัมพันธ์ที่มีขนาดใหญ่จนถึงขนาดเป็นมวลวิกฤติ (critical mass) ที่จะนำพาการเปลี่ยนแปลงจากฐานล่างของสังคมและประเทศชาติ

4. ขยายพลังข้อมูลข่าวสาร

เป้าหมาย คือ จัดให้มีระบบฐานข้อมูล ช่องทางการสื่อสาร และสาระในการสื่อสารที่มีพลัง ทั้งในเชิงเนื้อหาและรูปแบบ

ระบบฐานข้อมูลที่ สช. ส่วนกลาง ต้องเป็นส่วนสนับสนุนและเก็บสำรองข้อมูลเพื่อพัฒนาสังคมและสุขภาพที่ครบเครื่อง ที่เรียกกันว่า “หลังร้าน” รวมทั้งส่วนประสานงานในภูมิภาคและท้องถิ่นทุกระดับของ สช. โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่ศูนย์ประสานงาน กขป. ทั้ง 13 เขต ก็ควรต้องพัฒนาระบบฐานข้อมูลที่เชื่อมโยงกัน ช่องทางการสื่อสาร ควรพัฒนาช่องทางที่มีอยู่แล้ว ทั้ง website หลักของ สช. และเครือข่าย website ที่สำนัก และกลุ่มงานต่างๆ จัดทำขึ้นและใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพอยู่แล้ว ที่เรียกกันว่า “หน้าร้าน” โดยจัดระบบ ระเบียบใหม่ เพื่อให้สามารถ
ใช้ประโยชน์สูงสุดแก่องค์กรและสาธารณะ

รวมภาพกิจกรรม “ปีแรกที่ สช.” รายงานสาธารณะฉบับย่อ ของ นพ.พลเดช ปิ่นประทีป

สช. ขอฟundingหนุนร่วมขับเคลื่อนสุขภาวะคนไทย

